

stor og mægtig Organisation som Dansk Arbejdsmandsforbund, tror jeg, det vil vise sig, at det bliver Halvdelen. Jeg erindrer fra 1915, da vi havde meget travlt i mange Fag her i Landet paa Grund af Krigen, hvorledes et lille Fag, der ellers kun kan beskæftige et Par Hundrede Mand, pludselig kunde beskæftige 800 mere; jeg undersøgte dette Forhold og kom til det Resultat, at alle de 800 havde lært Faget, men paa Grund af Forholdene havde de været tvunget til at gaa over i Virksomheder, hvortil der ikke krævedes deres Faguddannelse. Det maa indrømmes, at disse Mennesker har lidt et kolossalt Tab derigennem, at de har brugt 4—5 Aar til at lære dette eller hint Fag, Aar, som de kunde have brugt til Arbejde i Virksomheder, som gav dem et reelt Udbytte af deres Arbejdskraft.

Paa Landet er der næsten i alle Fag et meget stort Antal Lærlinge, der er en Mængde smaa Mestre baade paa Landet og i Stationsbyerne, der saa godt som aldrig beskæftiger nogen Svend, men kun Lærlinge, der som Regel, naar de er blevet Svende, faar deres Afsked og maa gaa ind til Byerne. Dertil kommer, at den Maade, de er udlært paa, er meget slet. Ærede Medlemmer kan ved at henvende sig til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening faa konstateret, at Arbejdsgiverforeningens Medlemmer ikke paa nogen Maade vil betale en Svend den samme Løn i det første og andet Aar efter Læretidens Udløb, som de vil betale ham i det tredje Aar. Det er altsaa stadig disse ulykkelige Mennesker, der har lært et Fag, som det gaar ud over, i dette Tilfælde faar de en ringere Løn, fordi de har saa slet en Uddannelse, og hvis dette Lovforslags Gennemførelse kunde betyde en Ændring i saa Henseende, skulde jeg for mit Vedkommende være meget glad derved.

Jeg kan ikke se rettere end, at der, hvis dette Lovforslag vedtages, under en eller anden Form maa indføres en Kontrol. Jeg er overbevist om, at den nugældende Lov bliver overtraadt i mangfoldige Tilfælde, uden at det nogen Sinde bliver anmeldt nogen Steder. Selvfølgelig vil en saadan Kontrol ikke kunne indføres uden Udgift, men selv om det skulde koste noget, er det alligevel et Forsøg værd, og denne Sag har for hele Samfundet en saa stor

Betydning, at jeg meget alvorligt maa henstille til den høje Rigsdag at tage disse Forhold under Overvejelse. Der er neppe et eneste Fag — og det samme gælder for de Virksomheder, hvor Maskinteknikken endnu ikke har grebet ind —, som ikke kan læres paa 4 Aar, og hvorfor skal vi saa have den Ordning, som vi har haft hidtil, at Lærlingetiden i Kontrakten fastsættes til 5 Aar? Men Lærlingen beskæftiges det første Aar og som oftest ogsaa det andet Aar med noget helt andet den det, der angaar det Fag, han er sat i Lære i. I et Land som Sverige, der, som jeg før sagde, ingen Lærlingelov har, kan de betale Lærlinge i Haandværk og Industri en Løn, der ligger fra 8 til 40—45 Kr. om Ugen i det sidste Læreaar, og der er vel ingen, der vil paastaa, at disse Lærlinge ikke lærer fuldt saa godt som vore med den usle Betaling, de faar her.

Jeg skal ikke trække Forhandlingerne i Langdrag, da jeg gaar ud fra, at det høje Ting skal være færdigt med Behandlingen af dette Lovforslag i Dag, men skal til Slut blot anbefale det Udvalg, der kommer til at behandle denne Sag, at se paa den med Alvor, saaledes at vi kan faa en saa god og tidssvarende Ordning som vel muligt.

Harald Jensen: Jeg skal holde mig til enkelte af de Hovedsynspunkter, som Lovforslaget hviler paa, og ogsaa til Synspunkter, som har været fremme i Diskussionen. Det forsikres fra alle Sider, at det Maal, der skal naas ved vor Haandværkeruddannelse, er at give Ungdommen en forsvarelig Uddannelse, saaledes at de virkelig kan deres Fag den Dag, de staar som Svend eller som Handelsmedhjælper — det er atter og atter blevet gentaget af det ærede Medlem Hr. Pitzner, af Venstres Ordfører og andre. Der er altsaa ingen Uenighed om Maalet, Uenigheden kommer først, naar der bliver Tale om de Midler, der skal bringes til Anvendelse. Det er forstaaeligt, at en saadan Forsikring fremsættes, for man vil jo ikke kunne sige, at Formaålet med Lærlingenes Uddannelse er det at faa let Adgang til billig Arbejdskraft. Det er derfor naturligt, at man afgiver denne højtidelige Forsikring. Det minder mig noget om det gamle Ordsprog: Af mange Tak døde Smedens Kat. Jeg tror, det kan gaa paa